

• משהו לנפש •

פנינה מפרשת השבוע

פרשת ויקרא התבוננות

ויקרא אל משה וידבר ה' אליו מאהל מועד לאמר (ויקרא, א, א). אלו המילים בהן פותחת התורה את החומש השלישי, חומש ויקרא.

המילים הללו רומזות לדרך בה משה קיבל את התורה מפי הגבורה, דרך שמלמדת אותנו מסרים חשובים עד היום זה.

הקול הולך ומגיע לאזניו וכל ישראל לא שומעין. יכול אף להפסקות היתה קריאה? תלמוד לומר וידבר לדבור היתה קריאה ולא להפסקות.

ומה היו הפסקות משמשות? ליתן ריוח למשה להתבונן בין פרשה לפרשה ובין ענין לענין. קל וחומר להדיוט הלומד מן ההדיוט (רש"י).

כשאנו חושבים על למידה אנו מתמקדים בדרך כלל בזמן של רכישת הידע, בשעת הלימוד ושמיעת התוכן החדש. בלימודו של משה רבינו אנו נוכחים לראות כי חלק בלתי נפרד מהלמידה הוא הזמן של ההסקפה. של השקט. הרווח בין הפרשה לפרשה שניתן עבור התבוננות.

התבוננות וזמן עיכול של הנושאים הנלמדים מהווים חלק מתהליך הלמידה. על הדברים החדשים להיספג בליבו ובמוחו של הלומד. רק כך אפשר להמשיך הלאה, לנושא הבא ולהמשיך לימוד של נושאים חדשים.

נבואותיו של יחזקאל הנביא מלאים בתיאורים על מעשה המרכבה ועל מושגים שמימיים רחוקים מעולמנו. לעומת זאת, בנבואותיו של ישעיהו הנביא אין כמעט אזכור למראות הנשגבים הללו. חכמים מלמדים אותנו כי ישעיהו ראה את אותם הדברים שראה יחזקאל, אך היה ביניהם שוני משמעותי:

אמר רבא כל שראה יחזקאל ראה ישעיה למה יחזקאל דומה לבן כפר שראה את המלך ולמה ישעיה דומה לבן כרך שראה את המלך (חגיגה, יג, ב).

התיאורים הנרחבים של יחזקאל דומים לתיאוריו של בן כפר הרואה את המלך בפעם הראשונה. הוא נבהל ונרעש ומספר את כל אשר ראו עיניו. אך ישעיהו דומה היה לבן כרך, אדם שהתרגל לראות את הפמליה המלכותית ובשל כך אינו מרגיש את אותו הצורך לתאר ולספר את פרטי החיזיון.

הדבר טעון ביאור, הלא כך או כך החזיונות הללו נשגבים ומרוממים, רחוקים מהשגת בן אנוש. רחוקים מהשגתו של יחזקאל ומהשגתו של ישעיהו כאחד. אם כן עלינו להבין כיצד יתכן שישעיהו הרגיש אחרת בזמן נבואתו? הרי גם ממנו רחוקה השגת מעשה המרכבה, כפי שהיא רחוקה מכל ילוד אישה!

טמון כאן מסר חשוב ויסודי. את כל חוויות חיינו אנו חווים לפי התבניות שיצרנו ולפי התכונות הפנימיות שלנו. ישעיהו ויחזקאל ראו את אותן המחזות, ישעיהו חווה אותן ממבט של בן-כרך ולכן התרגש מדברים מסוימים והתרגש פחות מאחרים ואילו יחזקאל חווה את אותו הדבר ממבט של בן-כפר ולכן החוויה שלו היתה אחרת לגמרי.

התורה נספגת בנו, בכלים שהכנו עבודה ובתבניות בהם אנו מוכנים לקבל את דבריה הקדושים. ההפסקות שנתנו למשה בין פרשה לפרשה באו לאפשר לדברים שלמד להיספג בקרבנו, בכלים שהכין ולפי התכונות המתוקנות שלו. חלק משמעותי וחשוב בלמידת התורה הוא החלק של ההפנמה. החלק של העברת התוכן מהמח אל הלב, מהידע השכלי אל החוויה. ובשלב הזה, התורה היא כמו מים. היא מצמיחה את מה שיש בתוכנו. אם זרענו מידות ומעשים טובים אזי התורה תצמיח ותגדל אותם עוד ועוד. אם חלילה מי התורה פוגשים בתכונות שליליות אזי התוצאה עלולה להיות הפוכה לגמרי.

לימוד המוסר ותיקון המידות לא נועד רק להפוך אותנו לאנשים טובים יותר אלא כדי להפוך את כלי הקיבול שלנו לזכים וטהורים יותר. אם למלאך דומה רבך – בקש תורה מפיהו. רב טהור וזך כמלאך, נטול פניות אישיות ומתוקן במידות, הוא זה שיכול להעביר את התורה בטהרתה, בכלים מתוקנים וראויים.

כמו משה רבינו בשעתו, יש לנו משימה. להפסיק. לעצור להתבונן ולהפנים. עלינו לתקן את עצמנו וליצור כלים נאים ומתוקנים לקבל את התורה. אנו צריכים ללמוד איך לעצור ולקבל את התורה בכלים שהכנו. וכמו בלימודו של משה, לדיבור היתה קריאה ולא להפסקות. ההפסקות נעשות בשקט, בלמידה פנימית ואישית.

מי יתן ונזכה ללמוד וללמד, לשמור לעשות ולקיים את כל דברי תלמוד התורה, באהבה.

**שבת שלום!
אליהו אילני**